

भारतीय शिक्षा बोर्ड

अंक योजना

प्रतिदर्श प्रश्न पत्र 2025-26

कक्षा - दसवीं

संस्कृत - ब (035)

	कक्षा X.	
	आदर्श-प्रश्नपत्रम्	80 अंकाः
1-	(अ) - (क) भारतभूमेः (ख) पुण्यम् (ग) नारदम् ।	2x1=2
(आ) -	(क) भारतभूमेः महिमा अनन्तः अवर्णनीयः च अस्ति ।	2x2=4
	(ख) महर्षिः नमस्कृत्य सनकः नारदं सूचयति - हे नारद ! योऽपि जीवः भारते जातः सन् विष्णोः आराधनायां संलग्नो भवति, तत्समः पुण्यात्मा त्रिषु लोकेषु अपि नास्ति ।	
	(ग) यः भारतरूपिणि कर्मस्थले फलम् अर्जयन् शुभं कर्म कुर्वन् तद्-विष्णवे समर्पयति स एव निर्मलः अनन्तः परमात्मानि स्वरूपतां भजति ।	
(इ) i - (क) अनन्तः (ii) - (ख) भवति		3x1=3
(iii) - च - सनकः		
(ई) - उपयुक्तशीर्षकः - भारतमहिमा / प्रेष्ठं भारतम् ।		1x1=1

2-

पत्रम्

- (i) प्राचार्य- (ii) मान्याः (iii) सेवायाम्
(iv) भगिनी (v) तत्र (vi) इच्छामि
(vii) प्राथ्यन्ते (viii) प्रमाणपत्रम्
(ix) सधन्यवादम् (x) भवदीयः ।

3-

चित्रं दृष्ट्वा पञ्च वाक्यानि संस्कृतेन
लेखनीयानि । वाक्यानि व्याकरणादृष्ट्या
शुद्धानि भवितव्यानि ।

5 X 1 = 5

अथवा

‘मम प्रियं पुस्तकम्’ इति विषयम् अधिकृत्य
पञ्च वाक्यात्मकं गद्यं मञ्जरूपेण पदतशब्दानां
साहाय्येन अथवा स्वतन्त्ररूपेण लेखनीयम् ।

4-

पञ्च वाक्यानां संस्कृतेन अनुवादः विधीयः

5 X 1 = 5

- (i) मोहनः विद्यालयं गच्छति ।
(ii) रमा संस्कृतगीतं गायाति ।
(iii) श्वः दशवाकने परीक्षा भविष्यति ।
(iv) अर्णवः सार्धकः च ग्रामं गच्छतः ।
(v) सृष्टिः सत्वरम् चावति ।
(vi) यूयम् फलानि खादथ ।
(vii) शिष्यः गुरुं नमामि ।

5-	(i) प्रकृतिः + एव (ii) अन्त्यः + आपे (iii) जानामि + अस्य (iv) तस्य + अपगमे (v) सदा + एव (vi) कः + चन /	4X1=4
6-	(i) (क) - स्नेहेन सहितम् (ख) (ii) (घ) - वाचि पटुः (iii) (ग) मृणालस्य पटली (iv) (क) कुशः च लवः च (v) (क) कृपाद्रिहृदया (vi) (ग) प्रजायाः सुखे /	4X1=4
7-	(i) (क) महत्त्वम् (ii) (ख) अवक्र + तल् (iii) (ख) व्याघ्रमार + डीप् (iv) (क) आराधना (v) (ग) सेव् + तव्यत् /	4X1=4
8-	(i) (क) अहम् (ii) (ख) मया (iii) (घ) उत्सवः (iv) (क) गीयते /	3X1=3
9-	(i) सप्त (ii) सार्धसप्त (iii) अष्ट (iv) पादोनत्रि (v) सपादचतुः /	4X1=4

10-	(i) अपि (iii) एव	(ii) एव श्वः (iv) ह्यः /	3x1=3
11-	(i) (अ) कीडन्ति (iii) (क) च तौ	(ii) (स) वयम् (iv) (स) दुर्बलः /	3x1=3
12-	(अ) - (i) वित्तम् (iii) आश्रयम् /	(ii) दात्रावासे	2x1/2=1
	(आ) - (i) तेन कुत्रैव वित्तेन स्वपुत्रम् एकस्मिन् महाविद्यालये प्रवेशं दापयितुं सफलो जातः / (ii) सः पिता तनूजस्य रुग्णताम् आकर्ष्य व्याकुलो जातः पुत्रं द्रष्टुं च प्रस्थितः / (iii) निशान्धकारे प्रसूते विजने प्रदेशे पद- यात्रा शुभावहा न भवति /		2x1=2
	(इ) (i) उपार्जितवान् (iii) दूरे /	(ii) प्रदेशे	2x1=2
13-	(अ) (i) बाल्ये (iii) पुत्राय (ii) पिता /		2x1/2=1
	(आ) - (i) अस्य पिता किं तपः तपे' इत्युक्तिः तत्कृतशता /		2x1=2

(iii) तेन पुत्रं वित्तेन स्वपुत्रं महाविद्यालयं प्रवेशं दापयितुं सफलः जातः ।

(ii) पिता पुत्राय बाल्ये महत् विद्याधनं यच्छति ।

(iii) पिता पुत्राय बाल्ये विद्याधनं यच्छति ।

(इ) (i) यच्छति (ii) कृतज्ञता
(iii) विद्याधनं /

2x1=2

14-(अ)-(i) वाल्मीकिः (ii) रामः (iii) कुशः /

2x1/2=1

(आ) (i) वाल्मीकिः उपनयनोपदेशेन लवकुशयोः गुरुः अस्ति ।

2x1=2

(ii) लवकुशयोः जनकस्य नाम रामः वेदितुम् इच्छति ।

(iii) कुशः स्वपितुः नाम 'निरन्कुशः' इति शपथति ।

(इ) (i) भगवान् (ii) अम्बा (iii) अहम् ।

2x1=2

15-(i) कस्मात् (ii) केषाम्

4x1=4

(iii) कस्य (iv) कम् ।

16-	अन्वयः -	4x1=4
	(i) शरीरस्थः (ii) आलस्यम्	
	(iii) उद्यमसमः (iv) अवसीदति /	
17-	भावार्थः -	4x1=4
	(i) चर्मस्थ (ii) सोपानम् (iii) सदाचारस्थ	
	(iv) आत्मकल्याणाय /	
18-		3x1=3
	(i)(ग) - च्चनम् (ii) (क) मैघ !	
	(iii)(घ) निशायाम् (iv)(क) कृषकः /	